**М О Т И В И**
**към проекта на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност**

**Причини, които налагат разработването на проекта на нормативен акт**

Проектът на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност (ПИД ППЗДДС) отразява измененията и допълненията в Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС) (обн., ДВ, бр. 115 от 2025 г.) и привежда разпоредбите на правилника в съответствие във връзка с въвеждането на еврото като парична единица на Република България. Проектът на правилник въвежда правила за освобождаване с право на данъчен кредит, чрез прилагане на нулева ставка на данъка, за доставки на стоки и услуги, вътреобщностни придобивания и внос на отбранителни продукти или други продукти за целите на отбраната, регламентирани с чл. 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 година за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (ОВ L, 2025/1106, 28.5.2025 г.).

**Целите, които се поставят с проекта на нормативен акт**

Основната цел на проекта на ПИД ППЗДДС е синхронизиране на разпоредбите на Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност с направените изменения в ЗДДС.

С измененията в ППЗДДС се цели още да бъдат въведени промени, които да адаптират подзаконовия нормативен акт във връзка с въвеждането на еврото като парична единица на Република България.

В проекта на ПИД ППЗДДС са направени и предложения за създаване на правила за освобождаване с право на данъчен кредит, чрез прилагане на нулева ставка на данъка за доставки на стоки и услуги, вътреобщностни придобивания и внос на отбранителни продукти или други продукти за целите на отбраната, регламентирани с чл. 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 година за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ с цел изясняване на процедурите, документацията и правилата за отчитане, като по този начин се гарантира съгласуваност с ЗДДС. В тази връзка са предложени разпоредби за начина на удостоверяване на доставките, облагаеми с нулева ставка по инструмента SAFE, както и за създаване на процедура за заверяване на удостоверение за освобождаване от задължение за заплащане на данък по инструмента SAFE.

В тази връзка се предлагат следните промени:

***Предложения за промени, свързани с въвеждане на разпоредби, които привеждат в съответствие разпоредбите на ППЗДДС с измененията на ЗДДС (обн. ДВ, бр. 115 от 30. 12. 2025 г.):***

В изпълнение на задължението за въвеждане на европейското право в ЗДДС са регламентирани разпоредби за специални режими за малки предприятия - режим за малки предприятия в страната и режим за малки предприятия в Европейския съюз (ЕС). В тази връзка и предвид необходимостта от привеждане в съответствие на разпоредбите на правилника, с ПИД ППЗДДС са предложени норми относно изясняване на процедурите, документацията и правилата за отчитане при прилагане на режима за

малки предприятия в Европейския съюз от данъчно задължени лица, установени на територията на страната. Предложени са и образци (приложение № 49 и № 50) на предварително заявление/актуализиране на данни и отчет за реализираните обороти, които следва да се подават от лицата, прилагащи режима за малки предприятия в Европейския съюз. С оглед гарантиране на съгласуваност със ЗДДС, обнародван на 30 декември 2025 г., е предложено образците да се прилагат от влизането в сила на ЗДДС.

В правилника са предложени прецизиращи и уточняващи текстове относно новите правила за регистрация и дерегистрация в закона.

Предвидена е уточняваща закона разпоредба, че доставчиците на дистанционни доставки на стоки и доставки на услуги с място на изпълнение на територията на друга държава членка, които са регистрирани за режим в Съюза и не прилагат режим за малки предприятия в Европейския съюз в държавата членка, в която е мястото на изпълнение на тези доставки, или прилагат режим за малки предприятия в Европейския съюз и не са регистрирани, или по общия ред за облагане с ДДС в тази държава членка, съгласно законодателството, независимо дали са или не са надвишили прага по чл. 20б, ал. 1, т. 3 от закона, не следва да включват стойността на тези доставки при определяне на годишния си оборот в страната.

Относно новите задължения на лицата във връзка с основанията за регистрация и дерегистрация са направени и съответните променени в правилника:

- по отношение на справките, които лицата подават при регистрация по реда на закона е уточнено, че при регистрация лицата справка за годишните обороти в страната както за предходната, така и за текущата календарна година и/или справка за годишния оборот в Съюза, както за предходната, така и за текущата календарна година. Оборотите се посочват по месеци, като в случай на надвишаване на националния праг оборотът за месеца, през който е надвишен, се посочва по дати, включително датата на надвишаване на прага. Аналогични са промените и в справката за годишния оборот в страната, която следва да се подава при регистрация по избор;

- при подадено заявление за регистрация по закона, независимо от посоченото в него основание за регистрация

- по отношение на справките, които лицата следва да подават при дерегистрация по реда на закона, промените се свързани с посочване на годишните обороти в страната или в Съюза за предходната година и за текущата година. Подобни са и измененията в справката за общата сума на облагаемите вътреобщностни придобивания, която следва да обхваща сумата за предходната и за текущата година, с изключение на придобиването на нови превозни средства и на акцизни стоки;

- относно съставянето на отчет за извършените продажби е уточнено, че в случаите на регистрация по закона този отчет следва да се съставя най-късно 5 дни след датата на връчване на акта за регистрация, когато датата на връчване на акта е в данъчен период, следващ периода на регистрация на доставчика;

- адаптирани са съществуващите приложения към правилника с оглед промените в правилата за регистрация и дерегистрация по реда на закона, като е предложено образците да се прилагат от влизането в сила на закона, с оглед гарантиране на съгласуваност със ЗДДС, обнародван на 30 декември 2025 г.

Във връзка с направените изменения в ЗДДС се предлага и детайлизиране на разпоредбата по отношение на освободените доставки на недвижими имоти, които се включват при определяне на годишния оборот по реда на закона. Уточнено е, че това са освободените доставки, посочени в чл. 45 от ЗДДС. По силата на регламентираното със ЗДДС, в сила от 01.01.2026 г., при реализиран годишен оборот в страната от 51 130 евро, за данъчно задълженото лице (установено на територията на страната или на друга държава членка) възниква задължение да подаде заявление за регистрация по

материалния закон. Годишният оборот включва извършените през календарната година с място на изпълнение на територията на страната от данъчно задълженото лице освободени доставки на недвижими имоти, когато тези доставки не са съпътстващи доставки. Разпоредбата от ЗДДС (чл. 168в, ал. 1, т. 5) е в съответствие с текста на чл. 288, параграф 1, б. „д“ от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност (ДДС Директивата), съгласно който в годишния оборот се включват стойността на сделките с недвижими имоти, освен ако тези сделки са спомагателни сделки. С указание на Комитета по ДДС на ЕК с № taxud.c.1(2025)12284123 – EN Комитетът по ДДС приема, че годишният оборот включва стойността на сделки с недвижими имоти, обхванати от чл. 135, параграф 1, букви „й“, „к“ и „л“ от ДДС Директивата. Член 135, параграф 1, букви „й“, „к“ и „л“ от Директива 2006/112/ЕО е транспониран в чл. 45 от ЗДДС. В ЗДДС не са предвидени изрични текстове относно освобождаване на сделки чрез използване на понятието „недвижими имоти“. При систематичното разглеждане на разпоредбите за доставки, свързани със земя и сгради, регламентирани в закона, следва, че доставките на недвижими имоти, които са освободени от облагане с ДДС са изброени в чл. 45 от ЗДДС, съответстващ на чл. 135, параграф 1, б. „й“, „к“ и „л“ от Директива 2006/112/ЕО, в това число и отдаването под наем на сграда или на част от нея за жилище на физическо лице, което не е търговец. В решение по дело С-716/18 Съдът на Европейския съюз е постановил, че отдаването под наем на недвижим имот може да представлява „сделка с недвижим имот“ по смисъла на чл. 288, ал. 1, т. 4 от Директива 2006/112/ЕО само доколкото е освободена сделка, което запитващата юрисдикция следва да провери, като вземе предвид чл. 135, параграф 1, б. „л“ и чл. 135, параграф 2, последна алинея от посочената директива.

В този смисъл, отдаването под наем на недвижим имот представлява „доставка на недвижим имот“, подлежаща на освобождаване по силата на чл. 45 от ЗДДС. Предвид това, че както разпоредбата на чл. 288, параграф 1, б. „д“ от Директива 2006/112/ЕО, така и на чл. 168в, ал. 1, т. 5 от ЗДДС са общо формулирани, текстът на закона е допълнително детайлизиран и пояснен в ППЗДДС, като е приложена логиката и дефиницията, заложена в закона.

Във връзка с направените изменения в ЗДДС се предлага и прецизиране на някои разпоредби от правилника относно:

- случаите, в които лицето има право на приспадане на данъчен кредит за получените стоки и услуги с незначителна стойност с рекламна цел, когато тези стоки или услуги са използвани, се използват или ще се използват за рекламиране на извършвани от лицето доставки, които са с право на приспадане на данъчен кредит;

- понятието за годишен оборот в разпоредбите, регламентиращи прилагането на специалния режим за касова отчетност на ДДС.

***Предложения за промени, свързани с въвеждането на еврото като парична единица на Република България:***

Във връзка с въвеждане на еврото като парична единица на Република България е предложено прецизиране на някои разпоредби и приложения към правилника с оглед преминаването към еврото, като сред предвидените промени са замяната на думата „лев“ и нейните производни с думата „евро“ и нейните производни.

***Предложения за промени, свързани с прилагането на Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 година за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (Регламент (ЕС) 2025/1106):***

С оглед правилното прилагане на освобождаването, предвидено с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2025/1106, в проекта на правилник са направени предложения за създаване на процедури и документацията. Предвидени са правила за освобождаване с право на данъчен кредит, чрез прилагане на нулева ставка на данъка, за доставки на стоки и услуги, вътреобщностни придобивания и внос на отбранителни продукти или други продукти за целите на отбраната. Предложени са разпоредби за начина на удостоверяване на доставките, придобиванията или вноса, както за създаване на процедура за заверяване на удостоверението за освобождаване от задължение за заплащане на данък по инструмента SAFE.

В тази връзка са направени предложения относно:

- регламентиране на условията за освобождаване от задължение за заплащане на данък по инструмента SAFE. Нулевата ставка на данъка ще се прилага за облагаеми доставки, придобиване или внос на отбранителни продукти или други продукти за целите на отбраната по договор за обществена поръчка или договор за съвместна обществена поръчка, подкрепен от инструмента SAFE. Нулевата ставка ще се прилага, когато получатели по доставката или придобиването, както и когато вносители са лицата, възложители по договора за обществена поръчка или договора за съвместна обществена поръчка, подкрепен от инструмента SAFE, които придобиват отбранителни продукти или други продукти за целите на отбраната по чл. 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106. За доставките, придобиването или вноса са извършени след влизането в сила на Регламента (ЕС) 2025/1106, независимо от датата на сключване на договора за обществена поръчка, подкрепен от инструмента SAFE, също ще е приложима нулева ставка на данъка. Нулевата ставка ще се прилага само за доставки, извършени от основен изпълнител по договор за обществена поръчка или по договор за съвместната обществена поръчка, подкрепен от инструмента SAFE. Основен изпълнител е лице, което е доставчик на стоките и услугите, които се извършват по договори, сключени в резултат на обществени поръчки, подкрепени от инструмента SAFE;

- документиране на доставките. В тези случаи фактура/известие за тези доставки ще се издава по реда на закона, като във фактурата/известието като основание за прилагане на нулева ставка данък ще се вписва, че доставката е съгласно „член 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета“. Протокол за получени услуги или за вътреобщностно придобиване ще се издава по реда на чл. 117 от закона, като в протокола като основание за прилагане на нулева ставка на данъка се вписва „член 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета“;

- удостоверяване на доставките. Когато възложителят по договори за обществена поръчка или за съвместна обществена поръчка е установен в страната, за прилагането на нулевата ставка на данъка за облагаеми доставки на стоки и услуги с място на изпълнение на територията на страната основният изпълнител, изпълнител по такъв договор ще е длъжен да разполага с фактура за доставката, и удостоверение за освобождаване от ДДС по инструмента SAFE, потвърдено от териториална дирекция на Националната агенция за приходите (НАП) – София, като в удостоверението подробно са описани вида и количество на стоките и услугите по чл. 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106 в рамките на обществени поръчки, подкрепени от инструмента SAFE. За прилагането на нулевата ставка на данъка за получена услуга или за вътреобщностно придобиване получателят, възложител по такъв договор ще е длъжен да разполага фактура за придобиването на стоката и удостоверение за освобождаване от ДДС по инструмента SAFE, потвърдено от териториална дирекция на НАП – София, като в удостоверението подробно са описани вида и количество на стоките и услугите по чл. 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106 в рамките на обществени поръчки, подкрепени от инструмента SAFE.

Когато възложителят по договори за обществена поръчка или за съвместна обществена поръчка е установен в друга държава членка, за прилагането на нулева ставка на данъка за доставка, основният изпълнител е длъжен да разполага освен с фактура за доставката и с удостоверение за освобождаване от ДДС по инструмента SAFE - приложение към Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1106, потвърдено от съответния компетентен орган на другата държава членка, като в удостоверението подробно са описани видът и количеството на стоките и услугите по чл. 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106 в рамките на договори за обществена поръчка или за съвместна обществена поръчка, подкрепени от инструмента SAFE.

Предвиден е и ред за корекция в случай, че лицето не се снабди с необходимите документи.

За прилагане на освобождаването при внос вносителят също ще е длъжен да разполага с фактура за вноса на стоката, както и удостоверение за освобождаване от ДДС по инструмента SAFE, потвърдено от директора на Агенция „Митници“ или оправомощени от него лица, като в удостоверението подробно са описани вида и количество на стоките и услугите по чл. 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106 в рамките на обществени поръчки, подкрепени от инструмента SAFE.

- процедура за заверяване на удостоверение за освобождаване от задължение за заплащане на данък по инструмента SAFE. Удостоверението за освобождаване от задължение за заплащане на данък по инструмента SAFE се изготвя по образец – приложение към Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1106 на български език или на английски език. За облагаеми доставки на стоки и услуги с място на изпълнение на територията на страната и вътреобщностно придобиване удостоверението ще се подава от получателя (възложителя по договора) в териториална дирекция на НАП – София, в два екземпляра – един за лицето и един за НАП. Към удостоверението ще се прилага потвърждение, че доставката или придобиването е по договор за обществена поръчка или по договор за съвместната обществена поръчка, подкрепен по инструмента SAFE, формуляр за поръчка, оферта и/или друг документ, свързан с доставката. Удостоверението се заверява от директора на териториалната дирекция на НАП – София в 7-дневен срок от подаването на удостоверението или в същия срок се постановява мотивиран отказ. Отказът може да се обжалва по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. В случаите на внос, удостоверението се подава от вносителя в Агенция „Митници“, в два екземпляра – един за лицето и един за Агенция „Митници“. Към удостоверението се прилагат потвърждение от вносителя, че доставката или придобиването е по договор за обществена поръчка или по договор за съвместната обществена поръчка, подкрепен по инструмента SAFE, формуляр за поръчка, оферта и/или друг документ, свързан с вноса. Удостоверението се заверява от директора на Агенция „Митници“ или оправомощени от него лица от Агенция „Митници“ в 7-дневен срок от получаване на потвърждение или декларация от Министерство на отбраната, че са налице условията за допустимост или в същия срок се постановява мотивиран отказ. Отказът може да се обжалва по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

**Финансови и други средства, необходими за прилагането на проекта на нормативен акт**

С предложените промени в проекта на нормативен акт не се възпрепятства дейността, не се увеличават разходите и не се създава допълнителна административна тежест за икономическите оператори. Предложените промени в правилника няма да доведат до необходимост от допълнителни финансови средства за бюджета.

**Очакваните резултати от прилагането на проекта на нормативен акт**

Очакваните резултати от прилагането на акта са осигуряване изпълнението на нормативно установените изисквания на данъчното законодателство в областта на ДДС.

**Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

С проекта на правилник се въвеждат правила, които способстват правилното прилагане на норми на правото на Европейския съюз. Предложенията са в съответствие с основните принципи и свободи, залегнали в Договора за функционирането на Европейския съюз и в Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност.

Предложенията за промени, свързани с Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 година за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ Регламент (ЕС) 2025/1106 не транспонират същия в българското законодателство, а създават правила за процедура и документация по прилагането на този регламент.

**Информация за проведените обществени консултации**

Предвид чл. 26, ал. 4, изречение второ от Закона за нормативните актове, обществените консултации ще се проведат със срок 30 дни.

В съответствие с чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове справката за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения в резултат на проведената обществена консултация ще бъде публикувана на интернет страницата на Министерството финансите и на Портала за обществени консултации.